

﴿ پیام آقای علی لاریجانی ﴾

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی ایران

نهمین دورهٔ بازآموزی زبان فارسی در خانهٔ فرهنگ جمهوری اسلامی ایران در دهلی نو از روز شنبه هجدهم اردیبهشت ۱۳۷۲ (هشتم مه ۱۹۹۳) تا ۲۸ اردیبهشت ۷۲ (۱۸/۵/۱۹۹۳) برگزار گردید. بمناسبت این دورهٔ بازآموزی تعداد زیادی آثار عربی، فارسی و اردو که از چاپخانهٔ منشی نول کشور در هند چاپ گردیده است، به معرض نمایش گزارده شد که جناب آقای بالرام جاکر، وزیر کشاورزی هند آن را گشایش دادند و تعداد زیادی استادان، دانشمندان فارسی و افراد دیگر برجسته از دهلی از این نمایشگاه دیدن کردند. جلسهٔ افتتاحی دربارهٔ بازآموزی بعنوان یادبود منشی نول کشور تشکیل گردید و استادان ایرانی و هندی دربارهٔ خدمات شایستهٔ منشی نول کشور در زمینهٔ چاپ و نشر آثار بی‌شمار به زبان‌های عربی، فارسی و اردو سخنرانی‌ها ایراد کردند و جدّ و جهدهای منشی نول کشور را احسانی عظیم برگردن ایران‌شناسان خواندند. جناب آقای علی لاریجانی، وزیر محترم فرهنگ و ارشاد اسلامی ایران لطفاً پیامی به این مناسبت فرستادند که در این جا با تشکر صمیمانه از آن وزیر دانشمند و محترم تقدیم خوانندگان گرامی گردید.

(مدیر)

به نام خداوند جان و خرد

از اینجا، از سرزمین «فردوسی» و «سعدی» و «حافظ»، و از زبان بازماندگان «بهار» و «دهخدا» و «پروین اعتصامی» و «آل احمد» و «نیما»، به زادگاه «فیضی» و «امیر خسرو» و «بیدل» و «غالب» و «خان آرزو»، و به خانه امید «صائب» و «کلیم» و «طالب»، و به پاسداران میراث گرانقدر آن بزرگان در شبه قاره پهناور هند درود می فرستم، و زحمات بی دریغ آنان در ترویج فرهنگ فارسی را ارج می نهم، و گردهمائی شان برای بررسی های عمیق و کاوش های ذی قیمت در مسائل مربوط به این فرهنگ را گرامی می دارم، و بایادآوری کوشش های ارزنده اسلاف آنان در به ثمر رساندن نهال فارسی و پربار ساختن آن، بیان را از توضیح آن همه خدمات ها ناتوان می بینم، و تاریخ و فرهنگ ایران را رهین احسان و منت دار آن تلاش های جدی و مخلصانه می شمارم. تلاش هایی که خلق آثار بسیار بدیع منظوم و منثور به فارسی را در پی داشت، و شرح و تحلیل استادانه متون استوار این زبان را و تدوین فرهنگنامه های معتبر برای آن را؛ که این تلاش ها در آن خطه، در بسیاری از موارد از ایران هم زیادتربود و حاصل کار نیز مشهودتر.

همچنین فرصت را مغتنم دانسته و برگزاری یادواره منشی نول کشور را مقدمه کنگره ای بزرگ که بایستی در آینده نزدیک برای این شخصیت نامی تشکیل شود، و نشانه ای از قدرشناسی ملت ایران نسبت به یکی از خدمتگزاران بزرگ فرهنگ فارسی می دانم که در گرما گرم جد و جهد استعمار برای طرد زبان فارسی از صحنه فرهنگی هند و درگیر و دار تفرقه افکنی ها میان پیروان مذاهب گوناگون در این کشور، نهایت اهتمام را در طبع و نشر آثار فارسی بکار برد، چندانکه آثار چاپ شده فارسی در مؤسسه او در طول قرن نوزدهم، از کل آثار فارسی که در آن مدت در سراسر ایران به طبع رسیده بیشتر است و غالب آثار نویسندگان فارسی («غزالی»، «خواجه نصیر طوسی»، «دوانی»، «واعظ کاشفی»، «جامی»، «سعدی» و...) و بیشتر دواوین و منظومه های شاعران این زبان («سنائی»، «مولوی»، «عطار»، «نظامی»، «بیدل»، «غالب»، «سعدی» و...) نخستین بار

به وسیله همین مؤسسه انتشار یافته است. علاوه بر خدمات این مؤسسه در تصحیح و ویرایش و تحشیه و شرح بسیاری از متون فارسی و ترجمه آن به زبان های دیگر که تفصیل آن به مقالی طولانی نیازمند است.

از سوی دیگر با چاپ و عرضه آثار فرهنگی و دینی مربوط به ادیان و مذاهب مختلف در آن مؤسسه، ضرورت همزیستی انسانی و مودت آمیز میان پیروان ادیان و مذاهب مزبور و لزوم حرمت نهادن هر یک به دیگران مطرح گردید و نشر آثار علمای اسلام - اعم از سنیان، مانند «مجدد الف ثانی»، «عبدالحق دهلوی»، «غزالی»، «شاه ولی الله»، «صدرالشریعه عییدالله»، «عبدالله نسفی»، و شیعیان مانند «کلینی»، «محقق طوسی»، «علامه حلی»، «فاضل مقداد»، «صاحب معالم»، «ملا خلیل قزوینی»، «علامه مجلسی»، و متصوفان مانند «ابن عربی»، «عمر سهروردی»، «شیخ روزبهان»، «عبدالقادر گیلانی»، «معین الدین چشتی»، «قطب الدین بختیارکاکي» و... آری نشر آثار بزرگان اسلام در کنار آثار هندوئی همچون مهابهارات به وسیله این مؤسسه، نشانه جامعیت و وسعتی است که منشی نول کشور و اخلاف وی برای فرهنگ هند قائل بوده اند، و بر اساس آن نه تنها آئین هندو و زبان هندی و آثار مربوط به این دو را متعلق به خود و کشور خود و تاریخ و فرهنگ خود می دانسته اند، بلکه آثار مربوط به دوره اسلامی و تألیفات علمای اسلام از فرقه های گوناگون را هم برای هند و فرهنگ هند، عناصری بیگانه و اجنبی نمی شمرده اند و آنها را هم درخور توجه و پاسداری و اشاعه می دانسته اند که این روشن بینی و سعه صدر از یک شخصیت هندو در بیش از یک قرن پیش، بسی سزاوار تحسین و شایسته سرمشق گرفتن است. و امید آنکه راه او و دیگر قهرمانان میدان اندیشه و فعالیت های فرهنگی که میراث گران بهایشان از ارزشمندترین پشتوانه ها برای موجودیت ما و شما در این جهان پُر آشوب است، روز به روز هموارتر گردد، و راهروان بیشتری را به سوی خودکشد، و پیوندهای قلبی و زبانی میان مردم ایران و هند، به یاری خدا و با همت استادان محترم و دانشمندان زبان فارسی و صاحب نظران در زمینه های مشترک فرهنگی هرچه استوارتر گردد. والسلام.